

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 48.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 48.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmoadă.

† Iosif Gheorghian.

Metropolitul-Primat al României.

În liniște și pace, fără dureri și suferințe, pe neașteptate s'a stâns în București, în reședința sa, Metropolitul-Primat al României, Înaltpreasfințitul Iosif Gheorghian, în etate de 80 de ani, petrecuți în muncă și în săvârșirea faptelor bune și plăcute oamenilor și lui Dumnezeu.

Nu e tocmai mult, câteva luni numai, decând Înaltul Prelat a fost atacat de o boală primejdioasă și a fost silit să se supună unei operațiuni grele, peste care a trecut însă norocos, și s'a reînșănătoșat de tot, astfel, încât a putut să-și vadă de nou de împlinirea trumoasei și însemnatei sale misiuni, ca și cap al bisericii gr.-ort. române din regatul vecin. Dar să vede, că corpul său slăbit totuși nu a mai putut purta greutatea anilor mulți de cari l'a învrednicit Dumnezeu, și Vineri noaptea i s'a tăiat firul vieții în mod subit, a fost chemat la odihna de veșnicie, cel ce cât a trăit, nu cunoștea odihna și numai — muncă!

Unul bisericii gr.-ort. române din regatul vecin e mare, pentru că pierde în decedatul pe cel întâiu dintre dignitarii ei, care cu vrednicie și-a ținut locul, — și la acest doborâș ne alăturăm și noi, din inimă îndurerată, legați fiind prin unitatea credinței.

Amănuntele ne lipsesc încă despre moartea Înaltului Prelat, a cărui scurtă biografie o dăm în următoarele:

Regretatul Iosif Gheorghian, Metropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României, (acesta îi era titlul oficial) s'a născut la Botoșani, în România, în anul 1829. Studiile și le-a făcut la școala Sfinții-Trei Ierarhi și la academia din Iași. Sfințit fiind într-un diacon, a fost trimis la Paris în serviciul capelei române de acolo, iar decedatul a profitat de timpul petrecut la Paris pentru a urma cursurile la universitate. În anul 1865 a fost consacrat Arhiepiscop la Iași, iar doi ani în urmă, la 1867, a fost numit episcop la Huși. În calitate de acesta a rămas până la anul 1879 când marele colegiu electoral l'a ales episcop al Dunării-de-jos, iar la anul 1886 Metropolit-Primat la București, ridicându-l la cea mai înaltă treaptă ierarhică în biserica română.

Un conflict de natură gingașă, avut cu guvernul de o parte, iar de altă parte sănătatea sa cam debilă, nu i-a permis să poarte multă vreme înalta demnitate de cap al bisericii autocefale române, căci în 29 Martie 1893 își dă demisia și se retrage la mănăstirea Căldărușani. Dar abia au trecut câțiva ani dela demisionarea sa, și succesorul său, Metropolitul-Primat Ghenație, în urma unor învinuiri, remase nedovedite, a fost depus din partea sfântului sinod, apoi rehabilitat, iar după aceasta a demisionat de bună voie, și colegiul electoral l'a scos pe fostul Metropolit-Primat din linia monahală și

din mănăstirea dela Căldărușani și l'a pus în 5 Decembrie 1896 de nou în scaunul avut de Metropolit-Primat al României, după ce n'a voit să aleagă în locul lui Ghenație pe nici unul dintre foști săi judecători, în care demnitate a ramas până la moartea întâmplată Vineri noaptea.

Decedatul Metropolit-Primat a fost om cu o fire blândă, împăciuitoare, și donat dela natură cu o inimă bună, croită să facă numai bine și numai lucruri plăcute lui Dumnezeu și oamenilor. A fost foarte activ și pe terenul literar. A dat literaturii române bune și frumoase scrieri originale, ca: *Expunerea doctrinei ortodoxe*, *Viața repositașilor*, *Viața Sf. Vasile*, *Epistole pastorale*, și altele, precum și traduceri importante, ca: *Istoriile bisericesti de Eusebiu*, *Sozomen și Teodoret*, *viața lui Isus de P. Didon*, și altele.

Dorim celui ce după o viață atât de laborioasă a închis acum ochii pe vecie, ca ușoară să-i fie odihna și vecinică amintirea, pe care au să i-o țină totdeauna vie faptele sale cele neperitoare!

† Coriolan Brediceanu.

Un bun și credincios fiu al bisericii noastre, un însuflețit și desinteresat naționalist, vrednicul și de toți stimatul și iubitul politician român, deputat la dietă și avocat, *Coriolan Brediceanu*, a decedat Duminecă dimineața în Lugoj, în etate de 59 ani.

Trista știre, pe care o comunicăm cu nespuse dureri cetitorilor noștri, va fi primită sigur în toate cercurile românești cu mare înținare, pentru că biserica și neamul perde în decedatul pe unul dintre cei mai luminați conducători și apărători ai săi, perde pe unul dintre puținii oameni de caracter ferm, croiți anume, pentru a purta de grije, a lupta și a jertfi pentru binele și interesele mari ale țării, din care fac și ei parte.

Coriolan Brediceanu, născut la 5 Ianuarie 1850 în Lugoj, și-a făcut studiile în Lugoj, Arad, Beiuș, Pojona, Oradea-mare, iar diploma de avocat a luat-o în Budapesta, în 3 Ianuarie 1874. Și-a deschis cancelaria advocațială în Lugoj și a devenit dela început unul din cei mai căutați avocați din acest oraș. Era orator escelent și bun criminalist. În comitatul său natal, Caraș-Severin, avea rol conducător de multă vreme, și n'a fost congregație de trei decenii și mai bine, în care energeticul luptător național *Coriolan Brediceanu* să nu fi luat cuvântul pentru a sbiciui aceea ce era de sbiciuit, și a lăuda aceea ce era de lăudat. Pentru că era omul dreptății, și nu suferea să se facă nedreptate nici contrarului său politic.

Dela organizarea partidului național român până la anul 1892, când s'a decretat mergerea cu memorandumul la Viena, *Coriolan Brediceanu* a fost membru al comitetului central național. Candidat de deputat la dietă a fost la anul 1875, ca avocat tânăr, în cercul Lugojului, când a rămas în minoritate, și la anul 1884, în cercul Bocșei, când după știrile publicate atunci în ziarele românești, obținuse majoritatea voturilor față de fratele ministrului-prezident de atunci Tisza Kálmán, dar în urma volnicilor întâmplări la actul de alegere (o coală de votare a dispărut de pe masa prezidentului) nu a putut să intre în parlament. În anul 1906 decretată fiind de nou activitatea din partea partidului național român, decedatul și-a pus candidatura în cercul Bocșei și al Oraviței din comitatul Caraș-Severin și în ambele cercuri a fost ales cu mare majoritate. Și dacă și puneam candidatura în toate cercurile electorale din comitat, în toate ar fi fost ales. Dovadă eclatantă despre marea popularitate, de care se bucura decedatul în comitat.

Un rol frumos a avut fericitul în Domnul în procesele politice, intentate ziarelor și fruntașilor poporului român, în cari a primit totdeauna sarcina grea de apărător, rostind număroase vorbiri de apărare de mare valoare, atât politică-națională, cât și juridică. Apoi rol frumos a avut și în corporațiunile noastre înalte bisericesti, în sinodul eparhial dela Caransebeș și în congresul național bisericesc, în cari s'a distins totdeauna ca deputat. Pentru promovarea culturii naționale române asemenea a făcut tot cât i-a stat în putință, jertfind mult pentru lăptirea ei între poporul de rând și făcând chiar și încercări literare nepretențioase, cu nuvele și piese teatrale, în scopul de a îndemna pe alții la muncă pe acest teren.

Activitatea sa parlamentară încă a fost foarte rodnică. A rostit în dietă mai multe vorbiri remarcabile, ascultate cu viu interes chiar și de contrarii săi politici. Avea un glas plăcut și pătrunzător, care încălzia și convingea!... Și acest glas a amuțit acum pentru totdeauna. Inima caldă a distinsului fruntaș român nu mai bate, mintea sa ageră nu se mai frământă pentru binele neamului, și în groapă rece vor fi așezate rămășițele pământești neînsuflețite ale aceluia, care putea să însuflețească și să pună în mișcare mulțimi întregi. Ne doare, că prea curând a fost chemat la odihna de veci, pentru că putea încă mult să muncească și mult bine putea încă să aducă munca sa pe seama poporului român, pe care atât de mult l'a iubit. Dar dacă așa a fost voia celui Atotputernic, nu avem decât să ne plecăm în fața voinței cerești și decedatului să-i dorim odihnă ușoară în lăcașurile dreptilor, iar intristatei familii, bisericii și neamului, deopotrivă păgubiți prin pierderea aceasta mare, tărie, ca să poată suporta cu creștinească răbdare greaua lovitură ce li s'a dat!...

Desvoltarea economică a României.

Cu ocaziunea unui banchet, oferit de curând de către camera de comerț din Bristol, la care a asistat primarul și consilierii orașului, domnul *Alfred Stead*, consulul general al României, a pronunțat următorul discurs:

„Domnilor! Mă găsesc cu o vie plăcere aci astă-seară, de aceea sunt încredințat, că nicăiri în Marea-Britanie nu există o piață de comerț, unde să mai fie de dorit a se lega serioase relațiuni cu România. Bristolul a fost întotdeauna unul din orașele comerciale, unde se pune mai mare silință de a se lega și a se desvolta noi piețe și noi debuseuri. Nemulțămînt de a face trafic cu regiunile cunoscute, Bristolul a căutat odinioară a descoperi noi continente pentru a face un negoț mai întins și a-și desvolta relațiunile. Nu se va uita în adevăr nici odată, că din Bristol au plecat celebrii exploratori Cabot, tatăl și fiul, pentru călătoriile lor de descoperire și de colonizare, în nordul și în sudul celor două Americi, precum și în Rusia.

Toți călătorii cari străbat acest oraș află la fie-ce pas probe despre importanța sa istorică și comercială, precum și probe de stareă sa actuală înfloritoare și despre viitorul său încă și mai plin de făgăduinți.

Însă această prosperitate viitoare nu ar putea fi asigurată decât printr-o statornică atențiune la relațiunile oportune, printr-o neobosită sfortare și niștință către progres și nelăsând nici o putință de îmbunătățire comercială fără a fi încercată. Însă trecutul Bristolului se răspande de trecutul și viitorul lui.

Marea Britanie cu trebuința sa crescândă de proviziuni, de morinde și de materii prime pentru industrie sa este piața ideală pe care o poate dori România. Până aci nu este vorba de o rivalitate de producțiune nici de vre-un interes englez pentru a gonii de pe piețele britanice produsele României, precum de altfel din nici o altă țară.

Suntem încredințați, că târgul englez reprezintă baza cea mai sigură pentru comerțul românesc, și e de datoria mea în calitate de reprezentant comercial al României, de a mă sprijini pe această bază. Mărturisesc, că piața Britanică este în mod singular trebuincioasă și prețioasă pentru noi, și afirm cu aceeași convingere, că România este chemată la un strălucit viitor comercial și că acest țarg va fi prețios pentru manufacturii și pentru exportatorii englezi, România fiind numai la 50 de ore departare de Londra pe calea ferată. România este o țară de pompatori; pe lângă aceasta este o regiune de o rară rodnicie, dând în belșug produse de ale solului cele mai neapărate trebuincioase și care are trebuință de a importa produse manufacturate.

În această țeară, tinără încă și căreia îi este rezervat un așa de frumos viitor, este loc pentru toate ramurile industriei britanice. Câmpul este pregătit și așteaptă; de ce am aștepta ca suta popoare să ne ia înainte și să tragă foloase din această bogată recoltă?

Este pentru mine o cu atât mai mare fericire de a mă afla aci astă-seară și de a arăta, că țara pe care o reprezintă produce tocmai în abundență produsele cari formează principala importatiune a Bristolului. Sunt deci încredințat, că nu eșprim aci numai teorii comerciale, dar că aduc posibilități pentru un nou trafic în fața acelor cari au probat în mod eminent că sunt adevărați oameni de afaceri. Pe când România poate să exporte la Bristol produsele solului său, nu trebuie să se peardă din vedere, că marele port al Severinului poate fi punctul de exportatiune în România a tuturor produselor, cari formează exportatiunea cea mai importantă a Bristolului.

Aci sunt bazele solide pentru întemeierea unui comerț prosper bazat pe avantajul reciproce; experiența a do-

ca să nu se aștepte acestor condițiuni să prospere comerțul.

Cu această ocazie e bine să se zică ceva cuvinte despre România. Publicul englez este foarte conștient ziarul zilnic și în general are idei foarte limpezi cu privire la felurile chestiuni; totuși când e vorba de statele dela sud-vestul Europei, o ceață deasă de incertitudine domnește; este o tendință generală de a le numi în bloc state balcanice; dar România deși vecină cu statele balcanice, este o țară absolut europeană, condusă de un guvern care are toată stabilitatea regimelor europene. Interesele României o leagă de statele europene, iar nu de micile state balcanice. Este bine a se delimita, în mod precis această linie de demarcațiune, deși nu este de fel un lucru înjositor de a fi stat balcanic, dar această este necesar pentruca să nu aibă o idee greșită de regatul dela gurile Dunării precum și de viitorul său.

România nu este un stat zidit pe nisip, o creațiune de ieri, dar își are puterea din timpurile când România a apărut occidental de invasiuni și a jucat un rol preponderant în formarea actuală a hărții Europei.

Să ne aducem aminte, că România a fost teatrul cuceririlor împăratului Traian, iar podul zidit de acesta pe Dunăre este o dovadă a moștenirii naționale a coloniilor romane în Dacia, iar istoria primelor timpuri ale României este cizelată în figuri neperitoare pe columna lui Traian din Roma.

Dați-mi voie să fac o paralelă între România cu extraordinara-i dezvoltare într-o forță națională modernă și într-o țară din extremul Orient, Japonia care a mirat lumea creându-i o nouă situațiune.

Este o foarte mare similitudine între aceste două țări, ambele rase sunt foarte distincte și situate în mijlocul altor populațiuni absolut distincte. Ambele țări se aflau acum câteva decade sub un fel de regim feudal și în ambele agricultură luase o importanță capitală, covârșind cu mult industria și comerțul.

În ambele țări aceeași forță a produs aceleași rezultate admirate de lume: această forță este patriotismul, acel foc divin fără de care nici o națiune nu poate spera să trăiască sau să-și păstreze demnitatea.

Acolo unde altă dată domnea haosul și corupțiunea, triste rezultate ale regimului fanariot, astăzi este un stat bine ordonat, legat prin legături de prietenie cu marile puteri și ceea ce este și mai important este, că România dă lumii un exemplu de dezvoltare internă pacifică și liniștită, dar constantă și o politică externă care caută prietenii fără a se lăsa a fi dominată sau atrasă de o dorință prea vie de schimbare sau de mărire precum se întâmplă atât de des cu statele mici.

Nu se poate insista destul asupra meritului regelui Carol în ceea ce privește renașterea României. Încetul cu încetul, inspirându-se de exemplul său, susținuți de o încredere nădrușită, românii și-au tot întărit dragostea pentru țara lor.

În provincia Dobrogei, încorporată României în urma războiului pentru independență, regele Carol a creat un mare port comercial la Constanța, de unde grănele și petrolul țării pot îndestula nevoile

europene. De aci va ieși o marină română, care va duce pavilionul român în lumea întreagă.

Agricultura a fost totdeauna în onoare și astăzi țara este una din principalele țări exportatoare de cereale. Situațiunea țăranilor, atât de precară altădată, a fost îmbunătățită mai ales prin noua lege agrară unică poate în genul ei ca străduință inteligentă de a da o soluțiune uneia din cele mai grele chestiuni moderne. Pe de altă parte instrucțiunea obligatoare a fost de mult timp stabilită, grație sprijinului și inspirațiunii familiei regale.

Finanțele țării au fost bine echilibrate și de și datoria publică este destul de ridicată — de altfel ca în atâtea alte țări — ea nu inspiră nici o teamă pentru viitor.

Grație descoperirii unor mari bogății petrolifere, situațiunea României a fost întărită; astăzi țara nu așteaptă totul numai dela ploaie și soare, ci grație eforturilor constante al regatului, industria petroliferă a fost apărată de pericolul monopolului neorufătoarei „Standard Oil Trust” sau altei forțe străine, dușmană a prosperității României.

România de astăzi cu cele 50.700 mile pătrate (ceva mai mică ca suprafața Angliei) și cu populațiunea sa de 7 milioane, este o monarhie constituțională în cel mai bun înțeles al cuvântului. Toate drepturile și privilegiile supușilor români au fost pe deplin garantate. Cea mai largă libertate de conștiință domnește în România și nici o sectă nu este turburată.

În opera sa de creare a României moderne, Regele Carol a fost sprijinit de M. Sa Regina, atât de cunoscută în lumea civilizată sub pseudonimul literar de „Carmen Sylva”. Prin căsătoria sa cu principesa de Wied, căsătorie atât de puțin politică, dar care a devenit un eveniment politic de prima importanță, Regele a dat României o Regină care e iubită de toți și care a devenit centru gândirilor caritabile ale țării.

În nepotul Regelui, Principele Moștenitor și în tânărul său fiu Principele Carol, România posedă o garanție de continuitate a marilor idealuri și a tradițiilor actualei domnii.

Pentru Anglia, un interes special rezidă în faptul, că atât de frumos și de înzestrată principesa moștenitoare a României este o principesă engleză, nepoata regelui Eduard și fiica răposatului duce Edimburg. Acest fapt constituie o legătură strânsă între aceste două țări și ar trebui să fie prin el însuși un motiv de interesul și prietenia poporului englez pentru români.

Prosperitatea financiară a României este o totul remarcabilă de și se pare, din nenorocire, că în Anglia există o tendință a ignora România; ar fi însă motive foarte serioase pentru a se stabili că starea financiară a României este din cele mai satisfăcătoare.

Datoria națională a României, internă și externă, se ridică actualmente la suma de 56.000.000 livre șterling ceea ce revine la 8 livre pe cap de locuitor: (în Marea Britanie, în 1906 datoria s'a ridicat la 16 livre pe cap de locuitor).

Un alt punct important și foarte în avantajul țării, este că toate imprumu-

turile contractate cu România, au fost subscrise fără nici o garanție specială acordată de Stat.

Este de notat că luna trecută, un împrumut de 4 la sută a fost subscris de guvernul român cu 89 în scopul de a se începe lucrări publice pentru îmbunătățirea comunicațiunilor de cale ferată.

Cea mai mare parte a datoriei naționale a României a fost consacrată cumpărării și construirii de căi ferate a căror cheltuială totală revine la 32.000.000 livre sterline.

Căile ferate ale Statului, de o dezvoltare totală de 2.000 mile, produc anual un venit trecând de 1.125.000 livre st. Restul datoriei a fost întrebuințat pentru construirea de drumuri, porturi, lucrări publice, lucrări militare și alte indispensabile.

Prosperitatea financiară a României este punctul cel mai important de considerat de capitaliștii datori a asigura siguranța plasamentelor ce fac.

Această prosperitate este dovedită prin marea dezvoltare a veniturilor statului și comerțului țării. Veniturile statului român, care la 1875 se ridicau la 4 milioane livre, sunt acum de 16.400.000 livre. În cursul ultimelor șase exerciții au fost excedente constante variind între 800.000 și 2.000.000 livre, și numai grație acestor excedente se fac lucrările în curs.

În același timp comerțul exterior al României este foarte prosper și în toți anii normali, exportul depășește importul.

Aproape toate împrumuturile românești au fost subscrise pe continent și în special la Berlin, iar capitala Regatelor Unite a ignorat aproape România care totuși oferea securitate și profit, ceea ce rare ori se poate găsi la un loc.

În 1904, România era clasată a 14-a printre cele 20 state europene în ceea ce privește numărul scrisorilor primite de fiecare locuitor; în 1906 ea ajunge a fi a 12-a în rang cu 33 scriitori pe cap de locuitor. România a depășit deci Italia, care n'are de cât 27 scriitori de locuitor. Spania cu 18 scriitori, Ungaria tot cu 18 și Bulgaria cu 9, Rusia cu 7 și în sfârșit Turcia care n'are decât o scrisoare pe cap de locuitor.

Agricultura a constituit totdeauna principala sursă de bogăție în România. De alt-fel, fertilitatea solului, condițiunile climatice ale țării permit să se cultive plantele cele mai variate. Secara și ovășul cultivat în țările nordice se întâlnește aci cu pombul și tutunul țărilor calde.

Calitatea grâului produs de România este cel mai bun. Greutatea de 64 pounils de bushels nu este rară în România; în sfârșit analiza grâului român a dovedit că grâul este unul din cel mai bogat din întreaga Europa.

În 1906 s'a votat 3.000.000 franci pentru punerea în valoare a terenurilor inundate. Se vor spori astfel într-o însemnată proporție terenurile cultivabile, aici tocmai aceste locuri inundate sunt de o extraordinară fertilitate.

Ar fi greu însă ca o țară să fie înfloritoare bazându-se numai pe agricultură, de aceea dezvoltarea imenselor resurse constituite de petrolul aflător în România este de o importanță incalculabilă. Resursele petrolului în această țară se urcă la 4000 milioane tone, care soco-

tindu-se 12 șiligi de tonă, reprezintă o bogăție de 2.400.000.000 livre.

Cea mai mare extracțiune anuală a avut în 1907, ridicându-se la 1.129.097 tone. Capitalul pus astăzi în industria petroliferă a României se ridică la 10 milioane livre și această exploatare se face cu ajutorul unor procedee mecanice din cele mai moderne și mai perfecționate.

Petrolul destinat exportului este îndreptat spre portul Constanța, unde este acumulat în imense rezervoari, de unde este transportat cu vase speciale în toate părțile lumii.

În vederea unei substituiri a cărbunelui prin petrol la încălzitul vaselor marinei britanice, este interesant de rotat că portul Constanța este situat la o distanță puțin considerabilă de mai multe stațiuni engleze de cărbuni.

Este în România un larg câmp pentru plasarea capitalurilor engleze nu numai în industria petroliferă, dar încă în industriile tinzând de exploatarea resurselor și industriilor țării.

Ceea ce trebuie în România, este o efortare mai energică și un mai mare interes al manufacturierului și exportatorului englez, o cunoștință a trebuințelor poporului român. Este cu neputință însă a se ajunge la acest rezultat fără o bună reprezentanță în țara Românească.

Voia atrage asemenea atențiunea dvoastră asupra posibilității de a încheia contracte cu guvernul.

În aceeași privește în particular orașul Bristol, am plăcerea a constata că România expoartă produse cari sunt mai în special importate prin Bristol: cereale, uliuri, inul, lemnul, untul și brânza, pentru o sumă de 6.500.000 franci.

Am nădejdea că pe viitor, o bună parte din aceste importațiuni vor fi extrase din România.

NOUȚĂȚI.

Fondul cultural. La fondul cultural arhidieceșan a intrat dela domnul Vasile Almasan, avocat în Cluj, deputat sinodal și congresual, frumoasa sumă de 1000 coroane, cuprinse în cinci acțiuni de acțiune „Luminii”, întregi plătite. Trăiască!

† P. S. Aurelian, presedintele senatului român, membru ordinar al Academiei Române, a decedat Sâmbătă dimineața în București, după o boală scurtă de trei zile, în etate de 76 ani. România pierde în decedatul un bun și priecput cunosător al chestiilor economice, un om muncitor și corect. Înormântarea i-se face astăzi Luni, la oarele 2, cu paradă militară, în urma decorațiunilor pe cari le avea.

Sesiunea curții cu jurați, la tribunalul reșege din Sibii, se începe în 1 Martie n. c.

Monumentul Unirii. În ședința de Joi a camerei române a fost prezentat din partea guvernului proiectul de lege prin care se deschide pe seama ministerului de interne un credit de 300.000 lei

gaba cu dobândă; așa el era mai mult prin Bugeac decât pe acasă.

Cântecele bătrânești adevărate cronicele, însă cântecele au un ce care te mișcă până'n suflet; nu poți sta în neumire, când auzi pe Gruea Grozovan zicând:

Aleii tu Ghirai bătrân,
Lasă cel hamgor la sân,
Că eu sunt puțin de Român
Și nu mi pasă de păgân!

Nu poți să nu admiri calul lui Codrean, care când fugia: vâile se lîmbezea!

Nu poți să stai nesimțitor în auzul armoniei limbei poporului, când Toma Alimoz zice murgului său:

Aștearne-te drumului
Ca și earba câmpului
La suflarea vântului!

Frumoase timpuri de vitejie au fost acelea, unde Românul intra în doi ca în doisprăzece și unde Hanul Tatarilor trimetea jalobă către Domnii Moldoveni cu rugămintea, ca să poruncească Grozovenilor de pe atuncia de a nu le mai oprî calea, când se întorceau cu pradă din Țara Leșească!

Însă roata norocului se întoarce! Starea principatelor se schimbă; neatâr-narea lor piere; poporul suferă, vitejia lui amorțește și trece de la gloate la cete, dela cete la indivizi, și prin urmare baladele strămoșești sunt înlocuite prin cântece de frunză, cântece hoțesti.

(Ve urma)

FOIȘOARĂ.

Poezia populară.

— Studiu literar, din scrierile lui Al. Russo. —

I.

Datinele, povestile, muzica și poezia, sunt arhivele popoarelor. Cu ele se poate ori când reconstitui trecutul întunecat.

Din studiul lor ne vom lămuri despre originea limbei noastre, de nașterea naționalității române, de plăcerile naturii cu cari este înzestrat poporul, și de luptele ce le-au susținut coloniile romane până nu se preface în locuitorii de astăzi ai vechei Dacie.

Între diferitele neamuri răspândite pe malurile Dunării nici unul nu are ca neamul românesc o poezie populară atât de frumoasă și atât de originală, atât de variată și atât unită cu suvenirile anticității.

Născut din sânge meridional, strămutat de sub un soare ferbinte într-o țară nouă, neamul român a păstrat o închipuire fecundă, vie, grațioasă, o agerime de spirit, care se traduce în mii de euzetări fine și înțelepte, o simțire adâncă de dragoste pentru natură și o limbă armonioasă, care exprimă cu gingășie și tot odată cu energie toate aspirațiile sufletului, toate iscodirile minții.

Să luăm de exemplu aceste versuri dintr-o baladă:

Viața omului
Floarea câmpului!
Câte flori p'acest pământ
Toate se duc la mormânt;
Însă floarea lacului
Stă la ușa raiului
De judecă florile
Ce-au făcut miroasele?

O asemenea idee este rezumatul cuminții, omeniești, relevarea simțului de nemuire, exprimat prin glasul poporului. Vox populi, vox Dei!

II.

Poezia populară este întâia fasă a civilizației unui neam, ce se trezește la lumina vieții; ear când acest neam cade din vechea sa civilizație, poezia populară devine paladiu al limbei și al obiceiurilor strămoșești. Pentru noi ea este și o fasă și un paladiu.

De vom deschide pe Virgil și pe Ovid, ne vom găsi, pot zice, acasă la noi. Virgil, istoric didactic și poetic al vieții agricole, autorul Georgicelor, descrie în sași viața câmpenească a Românilor de astăzi. Ovid este izvorul credințelor mitologice, ce sunt răspândite între noi prin povești și tradiții. În el găsim, ca și în gura poporului nostru, fete și flăcăi schimbați în brazi, în păuni, în dafini, dobitoace cari grăesc, paseri măestre etc.

Pe lângă acești doi creatori de poezie antică s'au adăugat un al treilea poet, păstorul câmpurilor și al munților noștri, care a produs cea mai frumoasă epopee

păstorească din lume: Meozița. Insuși Virgil și Ovid s'ar fi mândrit cu drept cuvânt, dacă ar fi compus această minune poetică.

III.

Poporul e un mare neolog, când îi face trebuință; el răstoarnă sistemele învâțaților, când ele nu sunt întemeiate pe logică, și își formează o limbă curată expresivă, armonioasă, căci îi place armonia. El cată a cuprinde în puține cuvinte o lume de idei, fiind vorba lungă sărăcia omului, adică sărăcia gândului; prin urmare toamai în forma frăzelor lui descoperim rudirea limbei noastre cu limba latină.

Poporul împarte poeziile sale în cântere bătrânești, în cântece de frunză, în doine și hore.

Cele mai multe balade, ce le avem, datează dela secolul XVI, XVII și XVIII precum: Toma Alimos, Gruea Grozovan, Codreanul, Ghimici Novac, etc.

Societatea de pe atuncia era războinică; toți oamenii erau înarmați și în picioare, toate ideile pornite spre luptă cu dușmanii țării. Principatele noastre de abia știau că au tractate cu țările vecine; loviturile erau zilnice, când cu Leșii, când cu Ungurii, când cu Tatarii, când cu Turcii și, ce e mai trist, când chiar cu Românii. Arăturile se făceau cu o mână pe coarnele plugului și cu una pe pala, căci Tatarul sta la pândă în marginea țării. Când Tatarul prăda în țară, Românul găsea cu drept să-și întoarcă pe-

pentru ridicarea unui monument comemorativ, care se eternizează de la 24 Ianuarie, în care s'a făcut unirea principatelor române. Proiectul de lege a fost primit cu aplauze.

Atentat. „Gazeta Transilvaniei“ primește știrea din Zernești, că Mercuri noaptea doi indivizi necunoscuți s'au furizat în curtea domnului avocat *Nicolae Garoiu*, și pe la oarele 10 și jumătate, spargând fereastra cu săcurea, au voit se între în odaia în care dl *Garoiu* dormia. Trezindu-se din somn încă din bună vreme, dl *Garoiu* cu brațul său a zădărnicit criminala încercare a celor doi indivizi, având a suferi numai câteva rane și sgaristuri la cap și la grumaz. Criminalii sunt urmăriți, iar pentru prinderea lor e pus un premiu de 1000 coroane.

† **Ioan Tipeiu**, protopresbiter în retragere în Sebeșul-săseș, după scurte suferințe, în etate de 90 ani, a decedat în 5 Februarie n. la 10 $\frac{1}{2}$ oare a. m. Rămășițele pământești ale veneratului defunct s'au vor ridica din biserică gr. or. și se vor depune spre vecinică odihnă astăzi, Luni în 8 Februarie n. la 1 oară d. a. în cimiterul gr. or. din Sebeș. Odihnească în pace!

La sfântul mormânt. Preacuvioșii Arhimandriți, *Nifon* dela mănăstirea din Sinaia, și *Dionisie* dela mănăstirea din Băstani, au plecat pe la Constantinopol la Ierusalim, spre a se închina la sfântul mormânt. Luante de plecare, Arhimandritul *Nifon* a fost primit în audiență la palatul regal din București.

† **Dr. Anton Rezek**, fost ministru austriac în cabinetul presedat de Dr *Köber*, a decedat într'un sanatoriu, după lungi și grele suferințe, în etate de 56 ani. Mai înainte fusese profesor universitar de istoria și constituția maghiară.

Ape mari. Din Germania vine știrea, că în urma ploilor mari, râurile au crescut și au eșit din albia lor. Pe unele locuri apa e de doi metri deasupra pământului. Primejdia, mai ales în Carlsbad, e mare.

Un cas interesant. Cu privire la articolul de sub titlul acesta, publicat în numărul 140-141 din anul trecut al ziarului nostru, domnul *Ioan Mielduș*, învățător, ne asigură, că definitivarea sa, ca învățător la școala confesională din Săliște, nu s'a întâmplat la cererea sa, și lucrul acesta îl interesează și cu o declarație, trimisă nouă în original, a inspectorului regesc de școale din Sibiu. Luăm act.

† **Alexandru Borcea**, paroh greco-oriental în Săliște, după scurte suferințe a adormit în Domnul Vineri, în 23 Ianuarie v. la 3 oare a. m., în anul al 60-lea al vieții și al 37-lea al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale răposatului au fost înmormântate Duminecă, în 25 Ianuarie v., la 10 oare a. m., în cimiterul bisericii mari din Săliște. Fie-i tăraună ușoară și memoria binecuvântată!

Germania și crematoriile. Arderea cadavrelor are mulți aderenți în Germania. O revistă a publicat datele pe anul trecut, arătând că s'au ars în crematoriile germane 4050 de cadavre. În numărul acesta sunt reprezentate aproape toate confesiunile din Germania.

Înșelătorii cu inele de aur. S'a făcut denunțare la poliția din Budapesta, că unii dintre aurarii capitalei au pus în vânzare și esportază și în străinătate inele de aur, cari deși poartă semnul de 14 carate, în interiorul lor conțin plumb, aramă sau altă materie fără valoare. Poliția a pornit o largă cercetare pentru a pune mâna pe falsificatori.

Cas de moarte. În comuna Szakálháza, lângă Timișoara, a răposat preotul *August Weber*, care fusese pe vremuri capelanul de casă al nenorocitului împărat *Maximilian*, osândit la moarte și împușcat în 1867. Numitul capelan a fost martor la sfârșitul tragic al împăratului din Mexic.

Boicotul apelor minerale. Cărcimarii din Făgăraș, ca și cei din Brașov și Sibiu, au hotărât boicotul apelor minerale, din motiv că prețul acestor ape a fost urcat de proprietari.

Concert în Bogdana. Tinerimea plugară română din Bogdana invită la concertul, care se va aranja în 15 Februarie at. n. a. c. în sala școlii gr. cat. române din loc. Inceputul la 7 ore seara.

Epilepsia. Înlăturarea și vindecarea acestei năimiitoare boale formează de un timp încoace țânta celor mai renumiți medici. Acelora, cari sunt loviți de această boală grea le va fi o veste îmbucurătoare, că medicul special Dr. Alex. B. Szabó în Budapesta, Str. Nagykorona nr. 18 a publicat și a pus în folosire o metodă de vindecare epilepsia, a cărei surprinzătoare rezultate de vindecare sunt în general cunoscută. Dr. Szabó o autoritate pe terenul tractării epilepsiei și se bucură și în străinătate de un nume bun. Același este cu plăcere aplecat a da deslușiri acelui pacient, care prin metoda lui dorește să-și recâștige sănătatea.

Fiul lui Milan — pe scenă. Fostul rege al Sârbiei Milan a avut un fiu natural, care poartă numele *George Mijan Cristici-Obrencovici*. Tânărul, acum la vârsta de 20 ani, ca să poată trăi, se produce cu cântări și cu tragere la țântă într'un „orfeu“ din capitală. Cântă cuplete franțuzești și ungurești, nu fără oarecare greutate, spunând că preferă să aibă coroanele în buzunar, în loc de coroană pe osp. . . Lumea îl primește cu: jivio!

Copil sfâșiat. În satul Tapia de lângă Lugoj, nevasta unui creștin cu numele *Costa Finu* își ținea în tinda casei porcul. Plecând mai ieri din casă, nevasta și-a lăsat în tindă un băiețel de un an și jumătate, singur cu porcul; în vreme ce ea umblase pe afară, copilul a fost rupt înfiorător și omorât de porc.

Mulțămii. La fondul bisericesc de curând înființat pentru noua biserică ce e de edificat în comuna Celian, au contribuit următorii: preotul *Gregoriu Băloiu* 4 cor. 50 fil. învățătorul *Ioan Manica* 4 cor. *Macarie Dregan* 2 cor. *Diviricean Dănilă*, *Diviricean Ioan*, *Bucur Grigore*, *Sabou Zaharie*, *Codori Toader*, *Lujigan Ioan*, *Todea Manoilă*, *Negrea Alexandra* și *Aldea Vasilie* câte 1 cor. *Minteon Ioan*, *Todea Filip*, *Demian Selejan*, *Sesan Simeon*, și *Răgăcean Vasile* câte 50 fil. La oaltă 22 coroane. Pentru care faptă din însărcinarea com. par. și pe aceasta cale li se aduce mulțămii tuturor dăruitorilor. Celan, la 31 Ianuarie 1909. *Ioan Manica* învățător.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: *Isidor Dopp*, învățător în *Cristian 20 bani*, *Ioan Sociu*, funcționar financiar 40 bani, *Ieronim Nemeș*, învățător în *Cristian 20 bani*, *George Barescu*, paroh în *Comana sup.*, soția sa *Eleonora n. Grama* și copila lor *Letiția*, întru amintirea fiicei lor resp. surorii *Elena* 2 cor. și *Vic. Tordășianu*, prezid. 10 bani.

Un stomah sănătos are înainte de toate lipsă de o mistuire puternică. Durere, greșim prea des în această privință și așa se formează: stomacul stricăt, lipsă de apetit, insomnia, durere de cap, colica, anemia etc. Să nu întârzie deci nimenea a folosi un mijloc cu efect, care nu întârzie, vindecă și ține sănătos numai stomahul, ci întreg organismul corpului. Asemenea mijloc sunt numai singur veritabilele picături de stomah ale lui *Brahy*, un mijloc de vindecare pentru toate boalele de stomah. O sticlă mică 30 fil. în farmacii. A se păzi de falsificații.

Din public.†)

Mulțămii publică.

La inițiativa doamnei *Longin Hosszu*, prezidenta reuniunii femeilor din comitatul Hunedoara, s'a întreprins o listă cu care s'au însărcinat doamnele *Ana Milcovici n. Ghila* și *Roza Igna*, de au colectat pentru ajutorarea copiilor săraci dela școala gr. or. din Deva (pentru pomul de Crăciun) și au colectat dela următoarele doamne și domni: *Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei*, „Hunedoara“, însoțire de credit și anticipațiune în Deva, „Industria“, bancă industrială economică societate pe acții, fiecare câte 20 cor., *Reuniunea a doua de înmormântare din Deva* 40 cor., *Francisc Hosszu Longin*, *Alexandrina Dr. Pop*, *Dionisie Ardelean*, câte 10 cor., *Alex. Moldovan sen.* 8 cor., *Dr. Adam Hărăguș*, *Dr. Virgil Olariu*, *Aurelia Dr. Hosszu*, câte 5 cor., *Dr. Enea Papiu*, *Dr. Nic. Moțiu*, câte 4 cor., *Ana Cserey*, *Emilia Moldovan*, *Constantin Cismaș*, câte 3 cor., *Florica Botan*, *Lucreția de Costa Nicolară*, *Marieta Olariu*, *Emilia Romanul*, *Laurențiu Curea*, vād. *Dr. Petco*, *Adam Groza*, vād. *Simionas*, *Minodora Candrea*, *I. Antal*, *Schuster Vilma*, *Romul Cutean*, vād. *Zara*, *Augusta Savu*, *Dr. Velțian*, *Sirb Adam*, dna

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Gligor Amos, *George Gila*, *Nic. Bonea*, *George Avram*, *Samuil Giurgiu*, *Alexandru Mețiu*, fiecare câte 2 cor., vād. *Ardelean*, *Ioan Nicula*, *Petru Grün*, *Roza Muntean*, *Valeria Moldovan*, *George Igna*, *Elena Stoicovici*, *Iuliu-Roșescu*, *R. Popa*, *Ioan Crișoran*, *Nicolae Crișmar*, *P. Muntean*, *Ioan Dănilă*, *Maximilian G. Dopp*, vād. *Eva Igna*, câte 1 cor., *Almășescu Tribun* 2 cor., *Rosalia Popp* 40 fil. Suma totală 231 cor. 40 fil. Din suma numită s'au cumpărat pentru școlari și școlărițe vestiminte și încălțăminte, din cari s'a împărțit fiecare. Deci primească și pe această cale toți ceie au donat pentru pomul de Crăciun al școlărilor săraci dela școala gr. or. din Deva cele mai călduroase mulțămii din partea subscrișului. De asemenea mulțămesc și dlui *Samuil Giurgiu*, care a surprins atât pe cei presenți, cât și pe școlari cu colaci pentru fiecare școlar.

Deva, la 12 Ianuarie 1909.

Nicolae Igna
învățător.

Reuniunea femeilor rom. gr. or. din Petroșeni a aranjat în Dumineca din 24 Ianuarie n. o petrecere împreună cu joc în sala hotelului „Wagner“, în favoarea bisericii, cu care ocaziune s'a încasat preste 29278 cor. din care subtrăgându-se suma speselor de 11030 cor. rezultă un venit curat de 18249 cor., care sumă se va depune la banca „Jiana“ spre fructificare.

Marinimii donatori cari au suprasolvit, sunt următorii:

Dl protopretor *Vasile Ianza* 10 cor.; *Dr. Nicolae Olariu* adv. 8:80 cor.; *Dr. Aurel Csatt med.* 5:60 cor.; *Oniciu Simion farm.* 3:80 cor.; *Dimitru Lucaciu*, *Ioan Homan*, *Paul Michel Iozef* câte 2:60 cor.; *Alexandru Bogdan* 2:40 cor.; *Florian Ioan*, *Iosif Brenduș*, *Maria Marginean*, *Ruder Ienó* câte 2 cor.; *Avram Stanca* preot, *Nicolae Cranic* episcop, *Ioan Boța* inv., *Iosif Chereș* câte 1:60 cor.; *Nicodim Vencu com.*, *Toni Galici* și *Farkas Iános* câte 1 cor.; *George Perian*, *Petru Tecău*, *Maria Galici*, *George Sărb*, *Popa Maxim Mihai*, *Maxim Eduard*, *George Fosle*, *Ioan Almășen*, *Belic Ernó* câte 80 fil.; *Izidor Saturn* preot, *Petru Iacob*, *Ioan Tecău*, *Ioan Oprea*, *Nicolae Susan*, *Iosif Bredan*, *George Moldovan*, *Nicolae Todea*, *Szegletes Iósef*, *Beanki Toni*, *Kraft Henrik*, *Benesek Károly*, *Boldizsár Miklós*, *Costa Solomon*, *Sipós Márton* câte 60 fil.; *Petru Popa Voilean* cantor, *Mihai Budoiu*, *Magyarosi Károly* câte 20 fil.;

Comitetul Reuniunii femeilor se află plăcut îndatorat a aduce și pe această cale publică profunda sa mulțămii și recunoștință, atât celor ce au suprasolvit, cât și întreg publicului ce a luat parte la petrecerea aranjată de Reuniune și a contribuit la fondul Reuniunii.

Petroșeni la 23 Ianuarie 1908.

Pentru Reuniune:

Petru Iacob
notar.

Ioana Stanca
prezidentă.

Din prilejul producțiunii teatrale, care s'a aranjat în *Viștea inferioară* la 1/14 Ianuarie a. c., au binevoit a suprasolvi următorii:

N. N. 20 cor., *Dr. N. Șerban*, deputat 10 cor., *Dr. I. Șencheș* 5 cor., *Horváth G.*, veterinar 3 cor. 40 fil., *G. Borzea*, preot, *Coveș* 3 cor., *I. Marinescu*, notar 2 cor. 20 fil., *G. Borzea*, notar, *S. Făgărășan*, preot, *I. Banciu*, preot, *A. Șerban*, preot, *V. Debu*, preot, *I. Tulbure*, notar, *D. Cațaveiu*, *G. Popa*, notar, câte 2 cor., *V. Vulcan*, preot, 1 cor. 80 fil., *Maximilian Budac*, notar, *Gal. Șofariu*, *G. Boeriu*, notar, *N. Dobrin*, v.-notar, *Nic. St. Grapă*, *Nichit Leluțiu*, *I. Neagoș*, *A. Făgărășan*, *M. Nicolară*, preot, *V. Gușeală*, *Negrea*, preot, *G. Buca*, inv., fiecare câte 1 cor., *G. Gabor*, 50 fil., *V. Mușat*, preot, *I. Dejenariu*, contabil, *V. Mănduc*, inv., câte 40 fil., *P. Moneș*, preot, *N. Anghel*, câte 20 fil.

S'a încasat în total suma de 213 coroane, — din care subtrăgându-se spesele de 117:50 cor., rămâne un profit de 95 cor. 50 fil.

Din acest venit curat s'a dat în favoarea bibliotecii poporale din *Viștea inferioară* suma de 45 cor. 50 fil., iar cu restul de 50 cor. s'a pus bază unui „fond al diletanților din *Viștea inferioară*“, care s'a depus cu libel la banca „*Olteana*“, având destinațiunea, ca dintrănsul să se construiască o scenă stabilă și să se procure piese teatrale acomodată.

Generoșii suprasolvitori împreună cu toți, cari ne-au distins și de data aceasta cu prezența și sprijinul binevoitor, primească și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțămii.

Viștea inferioară, 11 Ian. 1909,

În numele comitetului aranjator:

Gheorghe Tulbure.

Ioan Stanciu.

Istrate Făgărășan.

Poșta ultimă.

La Viena.

E vorba, ca în una din zilele apropiate dl *Kossuth Ferencz* se meargă la Viena, pentru a fi primit în audiență din partea Monarhului. Va merge apoi și ministrul-prezident *Wekerle*, și poate că și contele *Apponyi*, toți în scopul, de a da sfaturi *Maiestații Sale* cum se delătore, ori se rezolveze *criea*.

Reichsratul — prorogat.

La începutul săptămânei trecute ministrul president austriac *Dr. Bienerth*, a prezentat reichsratului austriac câteva proiecte de lege, despre rezolvarea chestiei de limbă în Boemia, făcându-le un esposeu amănunțit, asupra căruia s'a început discuția numai decăt. Cehii însă, nemulțămii cu proiectele de lege, au inaugurat imediat obstrucțiunea, și urmarea a fost, că reichsratul a fost închis *Vineri*, prin rescript împărătesc. Se crede însă, că în curând va fi convocat în sesiune nouă.

Din dietă.

În dieta ungară se discută asupra legii despre darea de pământ, — unul din cele 8 proiecte de lege despre reformele de dare, votate deja în general. Dintre deputații naționaliști români a vorbit în ședința de Joi domnul *Dr. Aurel Vlad*, și în ședința de Sâmbătă domnul *Dr. Ioan Suciu*. Astăzi, Luni, discuția se continuă; mâine însă probabil va fi întreruptă, pentru a fi luat în dezbateră proiectul de lege despre votarea contingentului de recruți.

Ziua Unirii.

Semicentinariul unirii principatelor române a fost serbat Sâmbătă în București și în țara întreagă cu mare solemnitate, dându-se acestei zile însemnată importanță pe care o are în istoria regatului român. A serbat poporul, a serbat miliția, școalele, și a serbat familia regală și princiară, cu întreaga lume oficială. La Ateneu cuvântarea comemorativă a rostit-o compatriotul nostru dl *G. Bogdan Duică*. La palat a fost prânz mare la care au luat parte ministrii de acum, și cei din trecut, dela 1866 încoace, aflători în viață, apoi preșidenții și vicepreșidenții corporilor legiuitoare române.

Moartea Metropolitului-Primat.

Moartea înaltpreasfințitului Metropolit-Primat al României, *Iosif Gheorghian*, s'a întâmplat între următoarele împrejurări: înaltul Prelat a avut *Vineri* o conversație lungă cu domnul *Dr. Cornoiu*, directorul sfinteii metropolii din București, și-a primit și visita nepotului său, medicul *Dr. Gheorghian*, care nici nu bănuia sfârșitul atât de apropiat al unchiului său. Seara a luat cina în bună dispoziție, apoi și-a exprimat dorința de a rămânea singur. La miezul nopții Metropolitul-Primat s'a simțit rău. A chemat pe camerierul său, care l-a aflat culcat pe canapea. Acesta a chemat în ajutor pe mai mulți preoți din serviciul metropoliei, cari au venit în jurul bătrânului prelat. Acesta a rostit cuvintele „*Mie rău, mor*“, apoi a primit sfânta cuminecătură și după zece minute și-a dat sufletul. În mormântarea se va face mâine, *Marți*. Decedatul și-a exprimat dorința să fie înmormântat la mănăstirea *Cernica*.

Teatru german.

Luni: Strohwitwer, comedie.
Marți: Beneficiul artistului Kaufmann: *Sterzl în Berlin*, farsă cu cântece.

Nr. 788/908

[36] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia gr.-or. *Cigman*, tractul *Geagiului*, devenit vacant prin pensionarea parohului *Eremie Necș*, prin aceasta să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Telegraful Român*“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh de Clasa III-a sunt cele fastonate la coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugărilor de concurs instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat mai sus, subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre o Duminecă sau sârbătoare, spre a se face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sfânta liturgie.

Orăștie, la 17 Ianuarie 1909.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or. al tractului *Geagi* în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
adm. protopresb.

CONVOCARÉ.

Acționarii băncii populare „Agricola” societate pe acții în Szászsebes prin aceasta sunt convocați la

- Adunarea generală de constituire,** care se va ținea **Joi, la 25 Februarie n. 1909** în sala mică dela hotelul la „Leul de aur” din Szászsebes cu următoarea ordine de zi:
1. Constituirea adunării.
 2. Constatarea prezențelor.
 3. Constatarea referitoare la subscrierea și plățirea acțiilor.
 4. Stabilirea statutelor.
 5. Deciderea asupra înființării institutului.
 6. Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
 7. Deciderea asupra absolutului fondatorilor.

Szászsebes, la 7 Febr. 1909.

Fundatorii.

ad Nr. pp. 96/1909. [29] 1-2

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători dela școlile confesionale aparținătoare acestui tract protopresbiteral, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume.

1. **Bonțida** cu salariu anual de 600 cor din repartitie pe popor și cuartir liber în edificiul școlii.
 2. **Calian** cu salariu anual de 600 cor. din repartitie pe popor și cuartir liber în edificiul școlii.
 3. **Sebeșul-mare** cu salariu de 262 cor. 72 fil., relut de cuartir 50 cor. ear restul până la suma recerută prin întregire dela stat.
- Someșul cald**, cu salariu anual de 300 cor. din repartitie și venitul cantoral, cuartir liber în edificiul școlii, iar restul până la suma recerută, prin întregire dela stat.
- Dritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi, au a-și așterne suplicele de concurs în termenul sus edificat subscrisului oficiu, fiind în regulă instruite.
- Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale.
- Cluj, 20 Ianuarie 1909.

Tulin Roșescu
protopresbiter.

„HUNEDOARA”, însoțire de anticipațiune și credit în Deva.

Convocare.

Domnii participanți ai însoțirii de anticipațiune și credit „Hunedoara” se invită în virtutea §§-lor 23 și 24 ai statutelor la a

XXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Deva Sâmbătă în 27 Februarie 1909 st. n. la 2 ore d. a. în localul însoțirii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Alegerea unui prezident, a unui vice-prezident, precum a doi secretari și doi scrutători
2. Raportul direcțiunii cu privire la activitatea consiliului administrativ și la starea casei însoțirii (bilanțul pe anul 1908, raportul comisiunii de supraveghere și hotărârea asupra profitului curat.
3. Propunerea consiliului administrativ privitor la transformarea însoțirii în societate pe acții și ridicarea capitalului social.
4. Alegerea comisiunii de supraveghere pe timp de un an.
5. Eventuale propuneri. (§. 29.)

In lipsa membrilor recerți, — de peste jumătate a părților fundamentale — adunarea se va ține în înțelesul § lui 25 din statute la 3 Martie a. c. tot la timpul și în localul indicat.

Domnii participanți pot lua parte sau în persoană, sau prin plenipotențiații lor, cari asemenea au să fie participanții lor, cari asemenea au să fie participanți fundamentali (§. 26); nime nu poate exercita însă mai multe de 20 voturi (§. 10.)

In timpul încheierii bilanțului însoțirea a avut 319 părți fundamentale a 100 cor. 31900 cor.

Din ședința consiliului administrativ al însoțirii „Hunedoara” ținută în Deva la 27 Ianuarie 1909.

Alesandru Moldovan sen, m. p.,
director.

Alesandru Moldovan iun., m. p.,
contabil.

Active		Bilanț încheiat cu 31 Decemvrie 1908.		Pasive	
		K	f	K	f
Cassa în număr	1,508.48	Părți fundamentale	31,900.—		
Cambii	124,956.—	Fondul de rezervă	24,000.—		
Imprumuturi pe obligațiuni	194,816.—	Fondul de dubioase	3,087.53		
Bon la alte bănci	6,734.80	Fondul special de rez.	4,501.13	315,88.66	
Realități	670.77	Dividendă neridicată	640.50		
Mobilier	570.50	Depuneri spre fructificare	252,219.36		
După amortizare de	70.50	Interese transitoare anticipare	4,664.83		
Anticipațiuni	900.—	Profit net	9,337.53		
Diverse debitori	264.83				
				330,350.88	330,350.88

Debit.		Profit și perderi cu 31 Decemvrie 1908.		Credit.	
		K	f	K	f
Interese de depuneri	13,326.88	Venite dela realități	311.18		
Spese:		Interese:			
de birou	1,113.33	dela dep. proprii	407.58		
salare	4,260.—	dela cambii	8,963.92		
chirie	440.—	dela obligațiuni	13,527.34	22,898.84	
Dare:		Provizțiuni	5,938.77		
directă și aruncuri	2,503.14	Diverse venituri	4,319.46		
după înt. la dep.	1,332.87				
Amortizare din mobilier	70.50				
Marce de prezentă	1,084.—				
Profit net:	9,337.53				
				33,468.25	33,468.25

Deva, 31 Decemvrie 1908

A. Moldovan sen, m. p.,
director.

D. Ardelean, m. p.,
cassar.

A. Moldovan iun., m. p.,
contabil.

Direcțiunea:

Dr. Corn. Moldovan, m. p.,

Avr. P. Păcurariu, m. p.,

Dr. A. L. Hosszu, m. p.,

Georgiu Popoviciu, m. p.,

G. Gila, m. p.,

Abel Bera, m. p.,

A. Petreu, m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă.

Deva, 27 Ianuarie 1909.

Comitetul de supraveghere.

Adam Leșnican, m. p.

Dominic Rațiu, m. p.

Romulus Cutean, m. p.

Redactor responsabil **Teodor V. Păcoșian.**

De vânzare!

Se vinde eftin casa din Sibiu, Kästnergasse Nr. 7. A se întreba la: **Maria Missaga** Sporergasse 17.

Nr. 18—1909.

[27] 2—3

Publicațiune.

Pentru renovarea și adaptarea bisericii gr.-ort. din **Riușor** protopresb. Făgăraș, se escrie litațiune minuendă pe ziua de 15/28 Februarie a. c. la 2 ore p. m. carea se va ține în localul școlii noastre confesionale.

Planul și preliminarul de spese aprobat de Preavenerab. Consistor arhidiecezan cu Nr. 12295 Epitr. din 18/31 Octomvrie 1908, precum și condițiunile, se pot vedea la oficiul parohial.

Doritorii de a lua în întreprindere această lucrare au să depună vadiu 10% în bani gata sau hârtii de valoare, după suma preliminată cu 5000 Coroane. Peatra, cărămida și păsipul trebuincios, le dă comuna bisericăscă.

Riușor, în 18/31 Ianuarie 1909.

Vincențiu Grama

Samoilă Dâmboiu

paroh. Nr. 218/1909

not. **Nicolae Borzea**

protopop.

Nr. 23/1909.

[25] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia vacantă **Sârbi** cu filia **M.-Bretea** de clasa a II a, protopresbiteratul Iliei, pe temelul Ven. ordin Consistor al nr. 15.062 Bis din 23 Decemvrie 1908, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor proești dela stat.

Concurenții au ași înainta suplicele instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis și până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a căuți respective a oficia și cuvânta.

Ilia, la 15 Ianuarie 1909.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. rom. al Iliei.

George Oprea
protopop.

Important
pentru
morboși de stomah.

Lipsă de apetit, greutatea în stomah, durerile de cap în urma mistuirii rele, nemistuirea, colica, insomnia, anemia, gâlbănarea, etc. le înlătură renumitele și veritabilele

Picături de stomah ale lui Brady

Multe mii de scrisori de mulțămită și recunoștință. Prețul unel sticle împreună cu înrumarea de folosire 80 bani. Sticla mare C. 140. Se capătă în farmacii.

Depozit central: **C. BRADY**, farmacie la „Regele Ungariei”, Viena, Fleischmarkt 1.

Depozit Nr. 252.

A se cere de acolo gratuit trimiterea „Broșurei speciale”. Contra trimerii a Cor. 5—, se expeaează franco 6 sticle mici, a Cor. 4 50 3 sticle mari

A se păzi contra falsificațiunilor, picături veritabile de stomah ale lui Brady trebuie să poarte marca de mai sus și subscrierea.

(33) 1-5

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri.

Imprumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu caventi, pe ipotecă, precum și ca credite de cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

(339) 18—20

Direcțiunea.

Căți bolnavi

sunt astăzi, cari nu știu ce putere vindecătoare există în electricitate, n'au idee ce admirabile rezultate de vindecat se ajung dacă se folosește cu scop această minunată putere naturală, la tractarea diferitelor boale, anume la slăbiciunile generale și sexuale de nervi, inimi nervoase, suferințe de stomah, reumă, sgârciuri și paralisie.

Institutul nostru fără a cruța dar osteneți și cheltueli a edat o carte minuțat executată și foarte interesantă, care se trimite fiecărui interesat cu totul gratuit și franco în plic închis. A se provoca la acest ziar și a cere volumul pentru bărbați sau femei.

ELECTRO-VITALIZER,
institut ord. med.
Budapesta IV. Karlsring 2. Mezzanin 56.

[35] 1—4

Scrisoare de mulțămită.

Ștefan Pești, barbier, Iászberény, Fötér, scrie în 23 Decemvrie 1908: Mult st. Die Doctor! Aparatul îl folosesc deja de patru luni cu cea mai mare punctualitate, acelaș funcționează încă perfect, manipulație o pricep perfect. De când folosesc aparatul imi e mersul mai ușor, apetitul bun, scaunul, care de tîmnd îndelungat a fost neregulat e acum în regulă. Și la față arăt mai bine și cine mă vede se bucură și laudă pe inventatorul aparatului. Și eu mulțamesc lui Dzeu și Dtră că sunt iar sănătos.

Coupon pentru o carte gratuită.

Cătră
ELEKTRO-VITALIZER, institut ordinar de medici
Budapesta, Károly-körut 2. Mezzanin 56.

bărbați
Vă rog a-mi trimete opai pentru femei Tractare asupra electro-terapie moderne, g'atuit și franco în plic închis.

Numele:

Adresa: